

Téma: MOJŽÍŠ – Desatero

Cíle:

- 1) Naukový: Žáci poznají, že Desatero nás chrání a vede ke svobodnému jednání.
- 2) Formační: Žáci dokážou obhájit hodnoty, ke kterým vedou jednotlivá přikázání Desatera.

Pomůcky:

- 1) Pracovní list; papíry pro žáky; Příloha č. 1 – Tabulka pro žáky; Příloha č. 2. – Tabulka pro katechetu; tužky pro každého žáka; pomůcky na případnou závěrečnou práci (koláž, symbol, znak...)

Scénář:

- 1) Úvod do tématu – aktivita: „Když jsme jednali přirozeně“
- 2) Práce s Desaterem
- 3) Poselství Desatera
- 4) Případná závěrečná práce

1. Úvod do tématu – aktivita: „Když jsme jednali přirozeně“

Katecheta převypráví žákům krátký příběh:

Do tramvaje nastoupila babička s malým šestiletým vnukem. Chlapec si sedl na sedadlo a začal si dělat pohodlí. Babička vytáhla z peněženky lístek a říká: „Běž si označit jízdenku.“ Kluk vzal lístek a šel s ním ke strojku uprostřed tramvaje. Lístek označil a vrátil se zpět. Najednou těsně před ním spadl sedícímu staršímu pánovi sáček s rýží. Pán si toho nevšiml. Malý chlapec, aniž by mu někdo řekl, nebo poprosil, automaticky se sehnul a sáček pánovi podal. Pak se vrátil zpět k babičce. Radostně oznamoval: „To jsem hodný, že jsem mu to podal. Aby se pán nemusel shýbat.“

Otázka pro žáky:

Jak byste zhodnotili chování toho malého kluka? (Jednal přirozeně. Jako by to bylo součástí jeho života. Nepřemýšlel nad tím. Vyšlo to z jeho srdce.)

Úkol:

Každý žák se zamyslí nad tím, zda někdy udělal něco ve vztahu k druhým lidem přirozeně jako ten malý chlapec. Něco, co mu přišlo úplně normální udělat pro druhého. Každý si napíše jeden příklad z vlastního života.

Žáci se zamýšlejí nad těmito otázkami:

Proč jsem to udělal přirozeně? Proč mi to nedělalo problém? Co mě k tomu vedlo? Omezilo to nějak můj život?

Následuje sdílení výsledků.

Katecheta pak položí otázku: Jaký závěr nám z daných výsledků vyplývá?

Možný závěr: Děláme přirozeně věci pro druhé proto, že je máme rádi. A i když tím někým je cizí člověk, možná právě ve chvíli, kdy mu prokážeme přirozeně dobro, v něm vidíme člověka, který také

patří do našeho života, i když třeba jen na chvíli. A čím více druhé máme rádi, tím přirozeněji pro ně něco rádi děláme.

Pak katecheta naváže: V minulé hodině jsme o lásce k bližnímu mluvili. Mluvili jsme ale také o lásce k Bohu. Jsou to dvě největší přikázání. Vzpomínáte si, jak zněly? Žáci odpovídají.

Katecheta pokračuje: Tyto přikázání nám dal sám Bůh. Od něho vzešly. Z těchto dvou největších pak vychází i ostatní – známe je pod názvem Desatero – Smlouva. O ní už jsme také hovořili. Společně se podíváme na jednotlivá přikázání, jejich obsah a poselství a zkusíme objevit, proč nám je Bůh dává a k čemu nás chce skrze ně přivést.

2. Práce s Desaterem

POSTUP:

1. Žáci se nejprve zamyslí nad tím, jaké z následujících tvrzení podle nich nejvíce charakterizuje Desatero, nebo s jakým přístupem k Desateru se setkávají:

A: Když miluješ Hospodina, už nebudeš chtít mít jiné bohy... už nebudeš křivě svědčit proti svému bližnímu... budeš přirozeně tvořit pokoj a lásku ve své rodině... atd

B: Dodržuj tyto přikázání a Bůh tě bude mít za to rád.

C: Musíš dodržovat tyto přikázání, aby ses dostal do nebe.

D: Žáci mohou sami definovat, s jakými přístupy se ještě setkali.

Otázka: Které tvrzení je vám nejbližší? Nejsympatičtější?

2. Žáci zkusí rozdělit Desatero dle tématu – první tři se týkají Boha, ostatní člověka. Toto rozdělení si žáci napíší do **Pracovního listu**. Žáci mohou pozorovat, že toto tematické rozdělení koresponduje s největším přikázáním: „Miluj Boha“ a „Miluj bližního“. Obě nelze oddělit.

3. Práce s Desaterem: Každý žák dostane tabulku s Desaterem – viz **Příloha č. 1**. V prvním sloupci je dané přikázání. Ve druhém je krátký komentář, který se k danému přikázání vztahuje. Sloupce č. 3, 4 a 5 jsou určeny k samostatné práci žáků. Žáci si je vyplňují sami, pak následuje prezentace výsledků a diskuse. Poté si žáci zkusí odpovědět na otázky v posledním sloupci – ten už ale nekomentují, jsou to otázky, které se týkají jejich soukromí. V **Příloze č. 2** jsou sloupce 3, 4 a 5 vyplněny – tato tabulka slouží katechetovi jako inspirace, k čemu lze u jednotlivých přikázání dojít.

První hodina by končila prvními třemi přikázáními. Do **Pracovního listu** si žáci k prvním třem přikázáním napíší jednu či dvě věty, co je nejvíce na těchto přikázáních oslovilo (např. Hospodin vyvádí člověka z otroctví; Bůh si vždycky na člověka udělá čas apod.).

Druhá hodina by pak začala přikázáními o člověku. Po probrání si opět napíší žáci do **Pracovního listu** jednu či dvě věty, co je nejvíce oslovilo (např. Bůh si přeje, abychom život spolu s ním tvořili a chránili apod.)

3. Poselství Desatera

Na závěr práce (v každé hodině v 1. i 2. hodině) se zastavíme u 5. sloupečku – HODNOTY. Žáci si jednotlivě nebo ve skupinkách připraví, jak by někomu vysvětlili (např. nevěřícím spolužákům), že daná hodnota je důležitá a jak se projevuje v našich životech.

Na závěr celé práce zkusí žáci obhájit tezi, že Desatero nás neomezuje, ale chrání. Nevede nás ke strachu z trestu, ale vede nás k vzájemné praktické lásce.

(Dalo by se to vysvětlit například tvrzením: jestliže je pro mne přirozené mluvit pravdu, nemohu lhát proti bližnímu; nebo: jestliže přeji druhému člověku a nejsem závistivý, nemohu ho okrást....; jestliže mám úctu, nemůžu už vyvolávat hádky apod.).

Katecheta pak doplní:

Tato láska v nás podporuje přirozené jednání, které nás nesvazuje, ale naopak nás činí svobodnými. Toto si mohou připomenout také, když se krátce vrátí zpět k úvodní aktivitě „Když jsme jednali přirozeně“. (Žáci si pod vedením katechety připomenou základní obsah a poselství hodiny *Setkání s Boží věrností*.)

Do **Pracovního listu** si žáci napíší, proč je dobré žít podle Desatera.

4. Případná závěrečná práce

Když zbude čas, mohou žáci Desatero ztvárnit buď formou koláže, nebo mu nakreslí nějaký znak či symbol apod.